

ภาพลายหินอ่อน

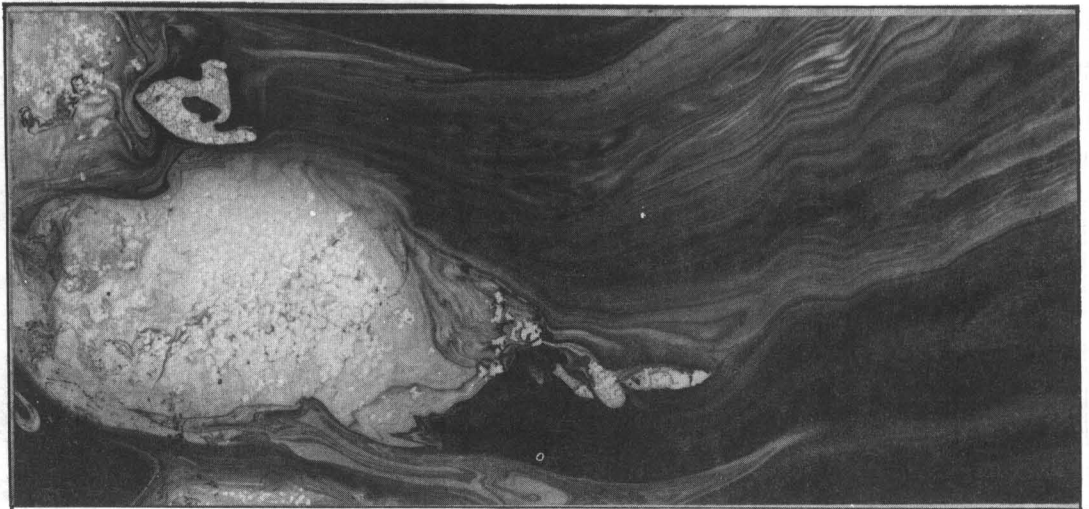
ความหมายและความเป็นมา

ภาพลายหินอ่อน (Marbling) หมายถึง ภาพที่เกิดขึ้นโดยใช้สีน้ำมันเทลงในน้ำ ปล่อยให้สีลอยน้ำ แล้วใช้กระดาษและสีเหล่านั้น ภาพที่ได้จะมีลายเส้นของสีคล้ายกับลายหินอ่อน จึงได้เรียกว่าภาพลายหินอ่อน หรือบางทีก็เรียกตามลักษณะของสีน้ำมันที่ลอยบนน้ำซึ่งเป็นสิ่งที่ทำให้เกิดภาพว่า “สีน้ำมันลอยน้ำ”

ภาพลายหินอ่อนนี้ชาวเปอร์เซียได้นำมาใช้ประมาณ ๖๐๐ ปีมาแล้ว และใช้ในสหรัฐอเมริกา เป็นครั้งแรกเมื่อ ค.ศ. ๑๗๕๐ โดยทำเป็นลวดลายตกแต่งหนังสือเพื่อให้เกิดความสวยงาม ต่อมาได้แพร่หลายไปอย่างกว้างขวาง โดยใช้ในการสร้างสรรค์เป็นภาพ และตกแต่งวัสดุให้เกิดความสวยงาม นอกจากนี้ยังได้นำมาใช้กับการเรียน

การสอนศิลปะ เป็นกิจกรรมอย่างหนึ่งที่ทำให้ผู้เรียนมีประสบการณ์ในการใช้สีตกแต่งวัสดุต่าง ๆ เช่น ด้านในปกหนังสือ กล่อง กรอบรูป และภาพต่าง ๆ ที่มีลวดลายคล้ายกับลายหินอ่อน

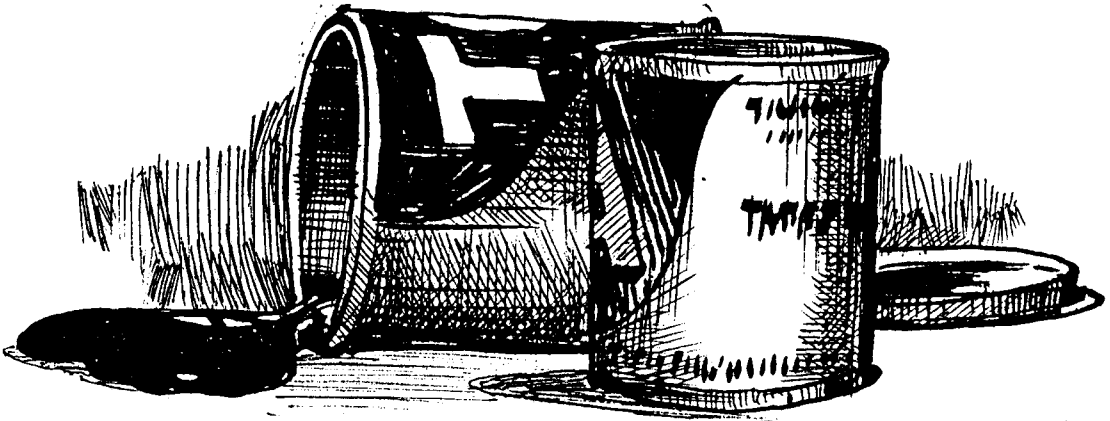
ตามปกติสีน้ำมันจะผสมกับน้ำไม่ได้ เมื่อเทน้ำมันลงในน้ำ น้ำมันจะแยกตัวลอยขึ้นมาบนผิวน้ำ จากลักษณะนี้เองภาพลายหินอ่อนก็เกิดจากวิธีการเช่นนี้ กล่าวคือ ใช้สีน้ำมันหลาย ๆ สีเทลงไปลงในน้ำ ให้สีลอยขึ้นมาไหลรวมผสมกันเป็นลวดลายต่าง ๆ ผู้ที่สร้างภาพอาจใช้ปากเป่าให้สีไหลเปลี่ยนรูปร่างไปตามแรงลมเป็นรูปร่างต่าง ๆ ได้ เมื่อพบว่าได้ลวดลายเป็นที่พอใจ จึงใช้กระดาษและหรือช้อนสีเหล่านั้นขึ้นมา ภาพที่ได้จะมีลวดลายเช่นเดียวกับลายของสีน้ำมันที่ลอยอยู่บนผิวน้ำ (ดังภาพ)

วัสดุและอุปกรณ์ในการสร้างภาพลายหินอ่อน

วัสดุและอุปกรณ์ที่ใช้ในการสร้างภาพ มีดังนี้

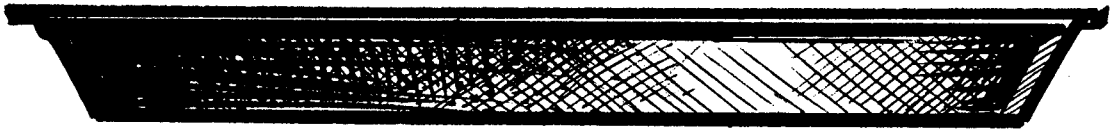
๑. สีนํ้ามันชนิดกระป๋อง เป็นสีนํ้ามันที่มีลักษณะเหลว ก่อนใช้จะผสมกับสารละลายของสีชนิดนั้น ๆ สีดังกล่าวจะมีจำหน่ายตามร้านขายเครื่องเหล็ก และสีทั่วไป นิยมใช้ในการทาเหล็ก และเครื่องเรือน (ดังภาพ)

๒. นํ้ามันผสมสี คือ ตัวทำละลายของสีส่วนมากใช้นํ้ามันสน หรือ ทินเนอร์ เพื่อละลายสีให้มีความเหลวมากขึ้น จะช่วยให้สีลอยตัวบนผิวนํ้าดียิ่งขึ้น (ดังภาพ)

๓. อ้วนน้ำมีลักษณะแบนปากกว้างแต่ไม่ลึกมาก พอเหมาะกับกระดาษที่จะใช้จุ่มหรือแตะสีโดยมาก จะใช้อ่างพีวีซี (Poly Vinyl chloride) ซึ่งใช้ในการใส่น้ำยา ล้างรูปทั่ว ๆ ไป (คิงภาพ)

๔. ภาชนะสำหรับผสมสี มีไว้สำหรับผสมสีกับ ตัวทำละลายเพื่อให้สีเจือจางก่อนนำไปใช้

๕. กระดาษ กระดาษที่ใช้ส่วนมากจะนิยมกระดาษเนื้อเรียบ และซึมน้ำเล็กน้อย ได้แก่ กระดาษวาดเขียน ชนิด ๘๐ ปอนด์ขึ้นไป

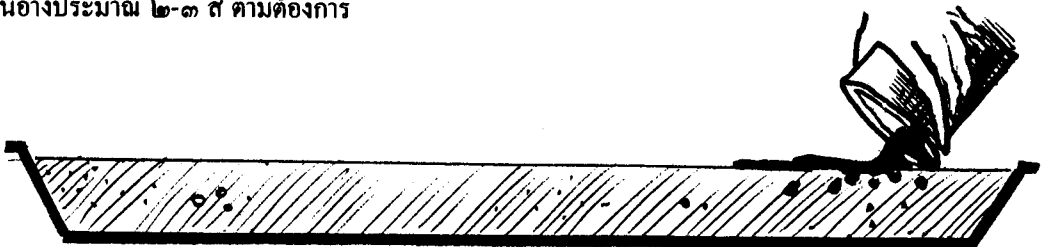
วิธีสร้างภาพลายหินอ่อน

ในการสร้างภาพลายหินอ่อนนั้น พอประมวลเป็นขั้นตอนได้ดังต่อไปนี้

๑. เทน้ำลงในอ่างให้ระดับน้ำสูงพอที่จะใช้กระดาษ จุ่มลงไปได้

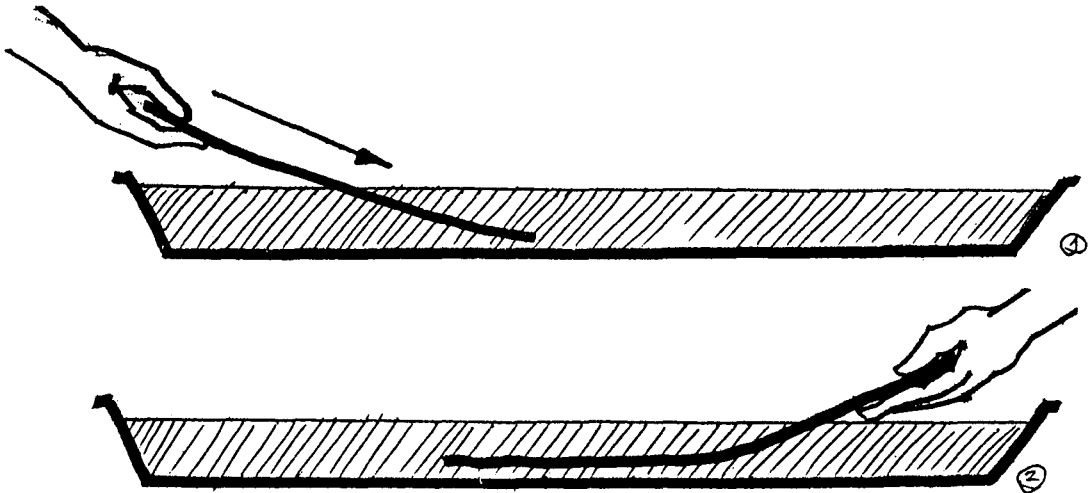
๒. ใช้น้ำมันผสมสีตามที่ต้องการผสมในภาชนะ สำหรับผสมสี เพื่อให้สีมีความเหลวมากขึ้น แล้วจึงเทลงในอ่างประมาณ ๒-๓ ซี ตามต้องการ

๓. เมื่อสีลอยขึ้นให้เป่าสีเพื่อให้สีไหลซึมเข้าหากัน เกิดลวดลายที่สวยงาม จากนั้นจึงใช้กระดาษแตะหรือช้อนสีเหล่านั้นขึ้นมา

วิธีที่ 1 ใช้กระดาษแตะสีทางด้านราบ

วิธีที่ 2 ใช้กระดาษซ้อนสีขึ้น

๔. นำภาพนั้นไปฝังลมหรือแดดให้แห้งแล้วนำไปติดกรอบหรือตกแต่งต่อเติมตามความต้องการต่อไป

ประโยชน์ของการสร้างภาพลายหินอ่อน

กิจกรรมศิลปะศึกษาในเรื่องที่เกี่ยวกับการใช้สีประเภทต่าง ๆ ในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาชั้นผู้สอนจะเป็นผู้จัดกิจกรรมต่าง ๆ ขึ้น เพื่อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร กิจกรรมการสร้างภาพลายหินอ่อนนับเป็นกิจกรรมหนึ่งที่ผู้เรียนได้เรียนรู้เกี่ยวกับสี และสนุกสนานกับการสร้างภาพ ที่มีลวดลายแปลก ๆ และสวยงาม และสามารถมองเห็นผลงานได้เร็วเหมาะสมกับผู้เรียนระดับประถมศึกษาตอนต้น ส่วนผู้เรียนที่ระดับสูงขึ้นไปก็ควรคิดเปลี่ยนกิจกรรมนี้ให้ซับซ้อนมากขึ้น อาจใช้วัสดุต่าง ๆ เช่น ขวด กลัง ฯลฯ จุ่มสีเหล่านั้นแทนกระดาษ เพื่อตกแต่งให้เกิดลวดลายบนวัสดุ

เหล่านั้น หรือเมื่อใช้กระดาษจุ่มสีแล้วนำภาพเหล่านั้นไปตกแต่งต่อเติมเป็นเรื่องราวต่าง ๆ ได้ตามความต้องการ โดยให้สอดคล้องกับลวดลายที่มีอยู่เดิม และยังเปิดโอกาสให้คิดสร้างสรรค์ โดยนำภาพที่ได้ไปประดิษฐ์เป็นผลงานทางศิลปะอื่น ๆ ได้อีกมากมาย ทั้งนี้เพื่อให้ผู้เรียนมีประสบการณ์และนำประสบการณ์ไปสร้างสรรค์ต่อไป สิ่งที่สำคัญที่ควรเน้นก็คือ ในขณะที่ปฏิบัติงานควรระวังเกี่ยวกับความสะอาด กลิ่นสี และทินเนอร์ที่ใช้ผสมสีไม่ควรสูดดมดังนั้นห้องเรียนศิลปะควรมีการที่ถ่ายเทอากาศได้สะดวก และมีอุปกรณ์พร้อมเพียง จะช่วยให้การปฏิบัติกิจกรรมนี้ได้ดียิ่งขึ้น

วินัย โสมดี

บรรณานุกรม

วินัย โสมดี กิจกรรมสร้างสรรค์ ไทยวัฒนาพานิช ๒๕๒๔

“Marbling” in Art and Activities. pp.6-7 June Vol. 97 No.5, Clip & Save Art Print, 1985.